

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHold

Nattverdliturgi og nattverdforståelse /
Med ryggen mot menigheten / Fra bok-
fronten / Fra bispedømmerådene og
Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

17. mai (*Grunnlovsdag*) - Torbjørn Holt
Treenighetssøndag - Øystein I. Larsen
2. søndag etter pinse - Sabine Kjølsvik

Nettopp denne balansen mellom det
faste og det foranderlige bør være
eksemplarisk

Nattverdliturgi og nattverdforståelse

Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) har lagt fram sin innstilling til endret nattverdliturgi. På mange måter representerer utkastet en vinning og en berikelse i forhold til nåværende ordning.

Men legges det her opp til en forståelse av nattverden som nedtoner sakramentets karakter av tilgivelsesmåltid og dermed også nådemiddel?

Utkastet legger opp til bare én grunnstruktur med følgende ledd: Forberedelse / Nattverdbønn (med Verba og Fader vår) / Fredshilsen / Nattverdsmåltidet / Takkebønn. Det er rikelig med variasjonsmuligheter innenfor hvert enkelt ledd, eksempelvis foreligger det hele åtte ulike utgaver av nattverdbønnen.

Det trekkes også inn flere perspektiver til tolkning av nattverden, hvilket gir en utvidet og mer økumenisk forståelse. NFG skriver slik i saksfremlegget som er å finne på www.kirken.no: *"Utvalget har vært fokusert på Den norske kirke som en del av den verdensvide kirke, og har derfor hele tiden parallellført sine forslag med økumenisk materiale.*

Utvalget har gitt en innstilling med et rikt utvalg av nattverdbønner, der den tradisjonelle forståelsen av nattverd som tilgivelsesmåltid utvides til blant annet et fokus på nattverd som takksigelse og fellesskapsmåltid."

Denne utvidelse av perspektivet er økumenisk både i samtidig og historisk mening, og skal hilses velkommen. Nattverdliturgiene har gjennom tidene inneholdt mange motiver. Flere variasjonsmuligheter gjør at nattverdliturgi kan gjøres kortere eller lengre, og man kan hente inn ulike aspekter fra gang til gang, alt avhengig av dagens plassering i kirkeåret og gudstjenestens særlige preg. Dermed skapes muligheten for at nattverdfeiringen gis en mer variert og rikere tolkning, samtidig som strukturen forblir den samme. Nettopp denne balansen mellom det faste og det foranderlige bør være eksemplarisk, ikke bare for revisjonen av nattverdliturgi men for hele gudstjenestereformen.

Det er interessant å merke at NFG i saksfremlegget så tydelig går inn for at alteret plasseres sentralt i kirkerommet, slik at liturgen hele tiden står vendt mot menigheten (versus populum). Man anbefaler menighetene å flytte eller omarbeide eksisterende altre slik at dette blir mulig. Hvis et slik inngrep ikke lar seg gjennomføre, anbefales det å sette inn et ekstra alterbord sentralt i kirkerommet. Slik vil nattverdets måltids- og fellesskapskarakter styrkes, samtidig som hele den liturgisk kommunikasjonen blir lettere å følge med i for menigheten. Så selv om det kan finnes argu-

menter for at liturgen står vendt mot alteret (versus Deum) under nattverdbønnen og takkekollekten, er det all grunn til å følge anbefalingene fra NFG på dette området.

Kritisk må man imidlertid spørre om ikke utkastet fra NFG svekker linjen fra nattverden til Jesu forsoningsdød og syndstilgivelsen. Det er ikke bare slik at "den tradisjonelle forståelsen av nattverd som tilgivelsesmåltid utvides", slik NFG hevder. Flertallet av de åtte variantene av nattverdbønnen har ikke dette aspektet med i det hele tatt. Enda mer bemerkelsesverdig er det forhold at man i tilsigelsesordene etter måltidet har tatt ut formuleringen "som han ga til soning for våre synder".

Hvorfor denne radikale endring? Begrunnelsen er som følger: *"NFG har forkortet tilsigelsesordene og gjort dem tolkningsmessig åpnere, for å understreke at den teologiske tilretteleggingen av nattverdfeiringen primært hører hjemme i selve nattverdbønnen. Slik kommer de foreslåtte tilsigelsesordene til å tematisere den forutgående handlingens konsekvenser for mottageren, uten tolkningsmessige utdypninger. Dette er også begrunnelsen for å tilrå kortest mulig tildelingsord."*

Hva menes med dette? NFG synes her å forutsette at aspektet av forsoning og tilgivelse er klart nok uttrykt i selve nattverdbønnen. Rett nok har man her med Verba og omtalen av kalken som "den nye pakt i mitt blod som utøses for dere til syndenes forlatelse", men utover dette er de fleste varianter tause om saken. Dessuten: Hører det ikke med til tematisering av "den forutgående handlingens konsekvenser for mottageren" at nattverden, når den mottas i tro, gir tilgivelse for synd? Jeg må innrømme at jeg ikke forstår NFG's tankegang her.

Sett i forhold til dagens ordning virker det som om utkastet fra NFG representerer en marginalisering av det som har vært selve hovedaspektet i en luthersk forståelse av nattverden: Et måltid der Gud i sin nåde gir oss sin frelsesgave gjennom syndstilgivelsen. Selvsagt skal dette aspekt ikke stå alene, slik det kan ha vært tilfelle i tidligere tider. Men det må være der, og det må være tydelig.

Nattverdliturgi i Den norske kirke må fremfor alt formidle at sakramentet i sitt innerste vesen er et nådemiddel.

Er ikke nettopp forsoningen og tilgivelsen grunnlaget for alle andre aspekter ved nattverden, slik som eksempelvis takksigelsen, enhets- og fellesskapsmåltidet? Hvis evangeliet fortynnes i nattverdliturgien, skjer det samme i forkynnelsen og i hele vår kristendomsforståelse. Skjønt hva som her er årsak og virkning kan diskuteres.

Nattverdliturgien i Den norske kirke må fremfor alt formidle at sakramentet i sitt innerste vesen er et nådemiddel, og at denne nåden er selve grunnlaget for vårt gudsforhold.

HALVOR NORDHAUG
Halvor.Nordhaug@mf.no

Med ryggen mot menigheten

AV MORTEN ALSVIK, SOKNEPREST I IBESTAD

Den 17. mars presenterte Vårt Land sider ved forslaget til ny nattverdliturgi. Overskriften var at en skal slutte å vende menigheten ryggen. Det er vel kjent at det allerede finnes en del kirker hvor alteret er plassert slik at presten naturlig forretter "versus populum". Mye nyere kirkebygging legger til rette for dette. Det ser ut til at det nå kommer som et ønske om at dette skal skje i alle kirker, og at en eventuelt bygger om eldre kirker.

Denne måten å forrette på er, etter det jeg vet, kommet til oss fra den romersk-katolske kirke, der den ble innført allment etter det 2. Vatikan-konsil. Det interessante er at det nå er en bevegelse innen den katolske kirke der en ønsker å forrette også etter de gamle liturgiske ordninger. Pave Benedikt XVI har åpnet for det på spesielle betingelser. Dette har vært prøvd noen steder også her i landet. I den sammenheng er det interessant å lese en del av de kommentarer som har vært å finne i tidsskriftet St. Olav.

Den katolske soknepresten i Porsgrunn, Reidar Voith, er en av dem som har forrettet etter den gamle ritus. Der har de registrert at det er ganske mange unge mennesker som søker til slike gudstjenester. Han sier at dette er troende som søker noe vakkert, objektivt og troverdig. De savner det sakrale, og de lengter etter nettopp en liturgi som hever seg

over det subjektive. I praksis håper han at den gamle og den nye ritus får eksistere side om side til gjensidig berikelse. (St. Olav nr. 10/2007, side 30)

I St. Olav nr. 2/2008 skriver Torill Bøker på side 28, at den gamle ritus ikke fjernet messefeiringen fra folket, som man kanskje ville tro. "Da presten stod med menigheten i ryggen, stod han som "primus inter pares", den første av jevnbyrdige, foran menighetens øvrige kristne, vendt mot alteret og Kristus, gjerne mot et glassmaleri av Ham."

Jeg kan forstå at avstanden mellom prest og menighet kan oppleves stor i for eksempel Trefoldighetskirken i Oslo (Vårt Lands presentasjon 17. mars). Det er slett ikke tilfellet i de fleste kirker her i landet. De bør få stå ved siden av hverandre de to måter å forrette på. "Mot folket" for å understreke fellesskapet i nattverden og rundt nattverdbordet, og "med menigheten i ryggen" for å vise at vi alle står sammen for Gud. At det mange steder også betyr å stå vendt mot øst, betyr i praksis mindre - i alle fall for undertegnede.

Det vil ikke være klokt å legge press for å få innført "versus populum" i en tid da flere i den katolske kirke gir uttrykk for at de mistet noe den dagen de gikk over til dette. Vi kan lære av det andre har gjort, og så lar vi de to måter å forrette på leve ved siden av hverandre.

FRA BOKFRONTEN

Peter Halldorf:

Åndens folk:

en disippelvandring gjennom Apostlenes gjerninger.

464 sider, Luther forlag, 2007.

Alle med en viss interesse for feltet kristen spiritualitet vil forbinde noe med navnet Peter Halldorf. Antakelig er han stadig mest kjent som pinsepastoren som har søkt seg tilbake til kirkens åndelige røtter ved å studere oldkirkens teologi og fromhet. Som en produktiv forfatter og foredragsholder som vet å «hente frem både nytt og gammelt av sitt forråd», har han vunnet seg et stort og lydhørt publikum. Halldorfs gjennomslagskraft som oppbyggelsesforfatter og åndelig veileder kan forklares på mange måter. Kristne som kjenner seg utilfredse med tidens overfladiske og narsissistiske religiøsitet, har i hans dypdykk i den klassiske spiritualitet fått øynene opp for en kristen åndelighet med rotfeste. Fordi han er en kunnskapsrik og troverdig formidler, vinner Halldorf lett leserens tillit. Han har en evne til å gjøre teologi og historie levende, slik at det oppleves relevant for vår tid. At tekstene hans rommer en profetisk dimensjon, fornemmes av det klarsyn de gir og den ekte utfordring de bærer i seg. Men det er også noe ved Halldorfs egen religiøse utvikling som gjør ham verd å lytte til. Ikke bare utfordrer denne «ortodokse

ortodokse pinsevern» vår hang til konfesjonell båstenkning; han modellerer også den ærlige sannhetssøken som på én og samme tid har kjærlighet nok til å være lojal mot ens egen tradisjon og mot nok til å bryte opp fra den når ny erkjennelse krever det.

Halldorfs begavelse som oppbyggelsesforfatter trer igjen frem i dagen i hans foreløpig siste bok, *Åndens folk: en disippelvandring gjennom Apostlenes gjerninger*. Boka er kjennetegnet av grundige fagkunnskaper og en krysstallklar formidling. Den inneholder dyp innsikt gjengitt med profetisk nerve. Tematisk er det ikke vanskelig å se linjene tilbake til Halldorfs tidligere forfatterskap. Igjen får hans særlige interesse for Ånden og Åndens gjerning et litterært nedslag (jf. særlig *Drikk dypt av Ånden* [2003] og *Du brennende kjærlighetsild* [2004]). Det betyr ikke at Halldorf hører til dem som bare resirkulerer tidligere tanker og tekster i nye bøker. *Åndens folk* representerer noe nytt i hans litterære produksjon. Halldorf rendyrker nå rollen som skrifttolker. Det er nærliggende å se også dette bokprosjektet i sammenheng både med forfatterens røtter i pinsebevegelsen

og hans sterke tilbøyelighet til å ville gå til kildene. I fjorårets siste utgave av Magasinet STREK beskriver Halldorf det han oppfatter som kjernestoffet i klassisk kristen tro, og fremholder «den bibelske visjonen» som en av bærebjeltene. I den forbindelse skriver han: «Det jeg verdsetter aller mest fra vekkelsetradisjonen jeg vokste opp i, er den kjærligheten til Bibelen jeg fikk med meg. Blant min barndoms pinsevenner ble Bibelen lest daglig.» (STREK 2/07, s. 45). Med sin bakgrunn i denne tradisjonen er det heller ikke overraskende at det er nettopp Apostlenes gjerninger Halldorf velger når han vil fordype seg i et nytestamentlig skrift hvor Ånden utgjør et viktig innslag. Samtidig er det typisk at hans tolkning av tekstene går til dels langt ut over det en må kunne kalle mainstream pentekostal pneumatologi.

Det er ikke umiddelbart lett å gi denne boka en treffende sjangerbestemmelse. Som en fortløpende gjennomgang og forklaring av Actas tekst, ligger den kommentarformatet nær. Ifølge forfatteren selv dreier det seg om en vandring «gjennom Apostlenes gjerninger, kapittel for kapittel, med etterfølgelsen som den viktigste ledetråd» (s. 8-9). Likevel understrekes det i innledningen at dette ikke er «noen kommentar i tradisjonell mening, med krav om at hvert vers skal vris, vendes og analyseres.» Når sant skal sies kan boka til tider minne ganske mye om en type nyere fagkommentarer hvor vekten nettopp ikke ligger på historisk-filologisk detaljanalyse, men på fortellingens indre litterære dynamikk, og hvor fortolkningen gjerne skjer ut fra et bestemt, overordnet perspektiv. (For de spesielt interesserte, tenker jeg for eksempel på Beverly Roberts Gaventas litterære kommentar til Acta i serien Abingdon New Testament Commentaries). Halldorf vil la beretningen stå i forgrunnen gjennom å la det historiske forløpet tegnes, personer portretteres og intrigene gjennomlyses. Men i siste instans er målet med den litterære vandringen å «få fram innsikt om vårt eget liv, fordypende perspektiver på troen og veiledning for et liv i Kristi etterfølgelse i en helt annen tid og kultur enn der alt begynte.» *Åndens folk* er først og fremst en invitasjon til en reflektert og ettertenksom lesning av Actas tekst med henblikk

på hva den har å si for det å leve disippellivet i dag.

Mest treffende er det kanskje å kalle boka en faglig informert tekstmeditasjon. For faglig informert er den; som alltid forener Halldorf det intellektuelle og livsdimensjonen, han er en teoretisk skolert teolog som hele veien er innsiktet mot det praktiske livet. For en fagmann er det lett å se at han har gjort aktiv bruk av eksegetisk litteratur og kommentarer i sitt arbeid med boka - i tillegg til at han trekker veksler på den kunnskap om oldkirken han har akkumulert gjennom årene. Refleksjoner over fremstående trekk i Actas tekst, tidshistorisk og annen eksegetisk bakgrunnsinformasjon, opplysninger fra andre nærliggende bibeltekster (særlig GT og Paulus-brevene), kulturanalytiske iakttagelser og erfaringsnær kristen livsvisdom glir over i hverandre i en tekstbetraktning som innbyr til innlevelse og ettertanke. Ofte samles kommentarene til det enkelte kapittel rundt ett eller to hovedperspektiver. Selv om behandlingen ikke kan sies å være heldekkende, blir en like fullt ofte slått av hvor mange aspekter ved teksten som faktisk fanges inn med Halldorfs tilnærming.

Å bedømme *Åndens folk* som om det skulle være en fagkommentar, ville være å vurdere den på feil premisser. Men boka bygger altså på faglige innsikter, og som bibelforsker er det nærliggende for meg å vurdere i hvilken grad Halldorf lykkes i å formidle dem på en korrekt måte. Generelt er det liten tvil om at forfatteren både er historisk velinformert, og at han - i rammen av den lesestrategi som er valgt - viser et betydelig eksegetisk talent. I gjengivelsen av historisk og annen bakgrunnsinformasjon er nyanseringsviljen stor og presisjonsnivået gjennomgående høyt, særlig tatt i betraktning at boka hører til populærsjangeren.

Noen ganger glipper det likevel. Forgrovede karakteristikk forekommer fra tid til annen. Ut fra det vi i dag vet om kompleksiteten i antikkens jødedom, blir man for eksempel litt beklemte om generaliserende utsagn av typen: «Spørsmålet om renhet og hellighet var selve kjernen i jødedommen» (s. 161). Selv om Halldorf riktig fremhever at Jesusbevegelsen begynte som en indrejødisk foreteelse, kan jeg ikke følge ham i at de jødene som trodde på Jesus i den første tid, ikke kunne tenke seg «at

”Israel” var større enn de som hørte til Israel» (s. 151). At urmenigheten i Jerusalem viser en nølende holdning til hedningemisjonen, skyldes neppe at de hadde en teologi med eksklusivistisk preg, men gjenspeiler antakelig heller en usikkerhet med hensyn til hvordan og når denne misjon skulle sette inn. Halldorfs lesning er heller ikke fri for anakronistiske trekk. Når Peter ifølge Acta 10 går opp på taket for å be «ved den sjettede time,» ser Halldorf dette som uttrykk for apostelens troskap mot den jødiske bønnetradisjon med sine faste bønnetider (s. 158). Men det finnes ikke egentlig belegg for at den sjettede time hørte til de faste bønnetider blant jøder i Palestina i det første århundre. Muligens vil Actas forfatter med denne referansen snarere understreke Peters ekstraordinære fromhet. Videre: Kart var ikke noe utbredt fenomen i antikken, og slett ikke allemannseie. Derfor skal vi nok ikke se for oss at Paulus planlegger reiseruten «med kart i hånden» (s. 263). Boka rommer irriterende mange feil i gjengivelsen av greske ord (pinse kommer av det greske Pentekote, hevdes det på s. 26, istedenfor det korrekte *pentekoste*; *despotas* er blitt *despotas* på s. 65; på s. 113 finner vi *anamneses* istedenfor *anamnesis*). Uten at jeg har hatt anledning til å sjekke det, er det vel grunn til å anta at det her er det norske forlaget som skal klandres, og ikke forfatteren.

Innenfor sitt leseparadigme kan Halldorf tillate seg å være fri fra vitenskapsmannens mange forbehold. Det gir en behagelig, friksjonsfri fremstilling som sikkert kan ha pedagogiske gevinster, men faren er at det hele kan bli vel harmoniserende. Vi finner i Åndens folk en ganske utstrakt samlesning av Apostlenes gjerninger med Paulus' brev, der det meste «går opp.» Noen ganger er denne samlesningen fruktbar, andre ganger oppleves den mer søkt. Ved å trekke inn opplysninger fra Galaterbrevet kommer Halldorf til den konklusjon at det er gått tre år fra Paulus' omvendelse i Damaskus til han ifølge Apg 9,26 drar til Jerusalem (s. 145). Han stusser over at menigheten etter så lang tid fortsatt er redd Paulus og tviler på oppriktigheten i hans omvendelse. Her burde Actas fremstilling få stå på egne ben; her «skaper» faktisk samlesningen et problem som er fremmed for Acta selv, hvor

det er tydelig nok at reisen til Jerusalem finner sted like etter flukten fra Damaskus. En annen type harmonisering av kildene er det når Halldorf hevder at Lukas' tolkning av Herodes Agrippas død (jf. Apg 12) «stemmer overens med det den jødiske historieskriveren Josefus skriver» (s. 187). Visst er det berøringspunkter mellom det Lukas og Josefus beretter om Agrippas' død, men i redelighetens navn er det også forskjeller som ikke uten videre lar seg samordne.

Når det gjelder tilnærmingen for øvrig, har jeg særlig én innvending av mer grunnleggende art. Jeg må innrømme at jeg synes det er et tankekors at *talene* i Acta - som langt på vei kan forstås som Lukas' egen (teologiske) tolkning av den historie han forteller - får så lite rom i Halldorfs lesning. I *Åndens folk* stilles som nevnt beretningen i sentrum, men i litt for stor grad på bekostning av talestoffet. Det er liten tvil om at Lukas anvender taler på en måte som er konvensjonell innenfor antikk historieskrivning ved at de fungerer som tolkningsnøkler for å forstå historiens mening. I samme grad som Halldorf ønsker å være kongenial med Acta selv, burde han etter mitt skjønn ha gitt mer plass til talestoffet - om ikke annet for at de kan gi kunnskap om beretningens teologiske perspektiv. At tendensen til å ignorere talene har konsekvenser, kan illustreres ved et eksempel. Åndsutgytelsen på pinsedag får i Apg 2 en tolkning gjennom Peters tale: Nå oppfylles løftet om at den profetiske ånd i de siste tider vil bli utgytt over alle mennesker, slik det er omtalt i Joel 3. Joel-profetien er på mange måter programmatisk for Actas pneumatologi, og vekten ligger her på Ånden som den som står bak guddommelig inspirert tale og undergjerninger. Ikke minst har mange eksegeter med pinsebakgrunn fremhevet dette. Det er imidlertid en annen grunnforståelse av Ånden som dominerer Halldorfs tolkning av Apg 2: Ånden som kilde til moralsk fornyelse, med bakgrunn i Jeremias og Esekiels tekster om loven skrevet i hjertene og det nye hjerte som villig følger Guds lov. Dette er selvsagt et viktig side av Åndens gjerning i Det nye testamente, men det er mer paulinsk enn lukansk. Som en tolkning av Apg 2 virker det påtvinget.

Når dette er sagt, vil jeg likevel først og fremst få uttrykke glede over Halldorfs nyeste bokprosjekt. Jeg ønsker Åndens folk velkommen ikke minst fordi boka er et reelt, og i det store og hele vellykket, forsøk på å bygge bro mellom en faglig forankret og en eksistensiell lesning av Bibelen. Teoretisk innsikt og praktisk kristen livstolkning er hos Halldorf ikke polariteter, men spiller sammen. Hans betraktninger over

Actateksten taler både til hodet og hjertet. Gjennom nærlesning av bibelteksten, ikke i bruddstykkeform, men i sammenheng, gir han den bibelske fortellingen liv på nytt. Jeg undres: Er det mulig at *Åndens folk* på denne måten viser en vei for å gjenreise «den bibelske visjon» Halldorf selv identifiserer som et sentralt kjennetegn ved klassisk kristendom?

Geir Otto Holmås

Nyhet!

Oddbjørn Stangeland

EDDERKOPP OG SJØSTJERNE

En fortelling om å krysse grenser i misjonar menighetsutvikling

Både i Norge og internasjonalt ønsker Areopagos å fremme misjonar kirke-tenkning og menighetsutvikling, og knytte det opp mot en fornyelse av kristen spiritualitet. Oddbjørn Stangelands bok forener dette på en radikal og spennende måte. Ved å knytte refleksjonen til sin egen vandring og til fortellingen om menighetsplantingen Bærland, får Stangeland både engasjerte teologer og menighetspraktikere til å lytte, bli berørt - og kanskje også beveget? Ta og les.

Tore Laugerud, Areopagosprest

Det Norske Misjonsselskap har gått sammen med Den norske kirke om å være folkekirke i Norge på friske måter, i nye områder og i møte med konkrete målgrupper. Nå kan vi høste lærdom av egne hjemlige erfaringer. I en ærlig og nyansert fortellerform møter vi her to av disse menighetene og får et inspirerende bidrag til samtalen om hva misjonar menighetsutvikling kan bety på norsk.

Vidar Mæland Bakke

Leder for NMS' Nettverk for menighetsplanting og menighetsutvikling

DAWN Norge har i femten år arbeidet med menighetsplanting og multiplisering av fellesskap i Norge. Vi ønsker å skape møteplasser på tvers av kirkesamfunn og organisasjoner for gjensidig læring, visjon og trening til å plante nye menighetsfellesskap geografisk, kulturelt og etnisk. Framveksten av profilmenigheter gir håp om en ny misjonsoffensiv i Den norske kirke.

Øvind Augland, daglig leder i DAWN Norge

Kr 198,-

SØNDAGSTEKSTEN

Torbjørn Holt, Øystein I. Larsen og Sabine Kjølsvik

17. mai (Grunnlovsdag)

17. mai 2008:

Joh 12,35-36; 5 Mos 30,19-20a; Fil 3,12-16

Jeg feirer min 11. grunnlovsdag på rad i utlandet denne våren. Dagen får et annerledes og fortettet preg i utlandet. Vi i Sjømannskirken har hele året en rolle som bærere av det nasjonale både i hverdag og fest. Vi eksisterer ikke i England fordi vi har en eller annen teologisk konflikt med Church of England som tilsier at vi må ha et separat nærvær her av teologiske grunner. Gjennom Porvoo-felleskapet har vi fullt kirkefelleskap med våre anglikanske søstre og brødre. Det er altså ikke særlige teologiske grunner til at vi opererer her i England - det er faktisk språk og kultur, i en sum: det nasjonale. Det utgangspunktet er både berikende og utfordrende, og iblant en smule problematisk. Det at religion, kultur og språk har bundet seg tett til hverandre, er på mange måter en rikdom. Det er et stykke inkarnasjonsteologi at den kristne tro er blitt så norsk at den bidrar til kulturell selvoppheoldelse. Særlig er det interessant fordi den synes å spille en tilsvarende rolle i andre nasjoner og kulturer. Det sier noe om kristendommens store kulturelle tilpasningsevne.

Ber vi en bønn på norsk, slik jeg har hatt anledning til de siste ukene i møte med familien etter den tragiske drapssaken i London, lyder noe hjemlig og trygt i sammen-

henger som både var tragiske, skremmende og fremmede: Nordmenn sammen ved en bære i en fremmed metropol. Bønnens språk i norsk språkdrakt i fremmed land har spesiell bærekraft. Det dreier seg ikke om at Gud er norsk, men at vi som er det kommuniserer best på det som er vårt morsmål, også når vi henvender oss til Gud. Kanskje til og med spesielt da.

Når 17.mai skal feires i kirke og by og bygd, møtes det nasjonale og det religiøse. Prosjektet er selvsagt ikke uproblematisk. Selv nå i skumringsårene til Den norske kirke som statskirke er den nasjonale og religiøse forbindelse sterk. Det må hugges over dype røtter før stat og kirke kan skilles ad. Kanskje er det dette den i kirkelig sammenheng mye utskjelte Trond Giske fornemmer. På 17.mai kan vi trekke opp noen forbindelseslinjer mellom kirke og samfunn, tro og nasjon litt tydeligere enn vi våger ellers i året.

17.mai i dag har mer enn Eidsvollsmenn og grunnlov i dag. Dagen tar opp i seg politisk uavhengighet (1905) og frihet fra okkupasjons-tyranni (1945) og moderne internasjonal solidaritet med medmennesker og skaperverk i 2008.

Hva vil teksten formidle til oss? Det er lys og mørke det dreier seg om; å vandre i mørket eller i lyset og å tilhøre mørket eller lyset. Vi må velge. Det eksisterer ikke bekvem halvskygge i Jesu ideologiske system.

Den johanneiske lys-mørke-metaforikken som vi møter i 2.rekkes evangelietekst for 17.mai, har vært et av de mest effektive verk-tøyene i den nasjonale salmediktningen. Noen eksempler: I kongesangen (Gud sign vår konge god): "Lys for ham..." ; Blix i fedrelandssalmen: "Vårt heimland i mørker lenge låg.. Og ljøs over landet strøymde" eller Hovden i "Fagert er Landet": "...væ du oss ljøset og livet" er bare noen eksempler. Landet lå i mørke til ordets lys nådde våre kyster. "Nu kommer vor Gud med meget lys" står det over glassmaleriet av Hellig olav på sørveggen i Sjømannskirken i London. Tanken om lys koblet opp mot det nasjonale er selvsagt eldre enn disse tekstene som er blitt til etter Eidsvoll. Den gamle olavshymnen "Lux illuxit laetabunda (NoS 741) har "Ljøset over landet dagna, ljøs med sæle, fryd og fagnad, ljøs som verd er lov og pris" (Støylens over-settelse).

Når Jesus bruker dette bildet om lyset, har han selvsagt disiplene i tankene. Det lå nok fjernt for de første troende å gå inn i nasjons-byggingsprosjekter, men det skjedde altså etter hvert når troen fikk fotfeste i et folk. I et pluralistisk samfunn er lys og mørke en forunderlig allmenn metafor. Alle kjenner seg igjen i bildene. Alle har vandret i mørke en sen høst-kveld og kjent på en liten uhygge. Alle har kjent den strålende morgensolen som driver alle skyggene bort. Vi har alle lys og skyggesider i oss. Forkynnelsen må være sann i forhold til det. Men det dreier seg om at vi som individer, fellesskap og folk kalles til å velge lyset sammen, igjen og igjen slik at det valget blir vårt livs mønster, både for individer og sam-funn. Det er et stort prosjekt. Men kristen-dommens ambisjonsnivå er aldri mindre. Jesus vil gjøre oss til lysets barn. Det er lyset som i det lange løp vil vinne, uansett hva all verdens empiri sier oss akkurat nå. Vårt livsprosjekt er å gå inn i det lyset, og gjøre Hovdens bønn til vår: "Vær du oss ljøset og livet."

TORBJØRN HOLT
Sjømannsprest i London

Treenighetssøndag

18. mai 2008

Prekentekst: Matt 28,16-20

Lesetekster: Jes 6,1-8; Tit 3,4-7

Betraktning

Himmelen har gjort sitt - Jul, påske og pinse gjennomført.

Jobben er gjort - Nå gjelder det bare å få spredd det.

Produktet er ferdig - Så gjelder det bare få solgt det. Himmelen produserer ikke for lager.

Produktet er klart - Så gjelder det bare å få gitt det bort.

Men - Tro møter tro - Troens marked er allerede breiddfullt av alternativer.

"Verdenskartet og misjonskartet er vendt på hodet.

Misjon i en verden i forandring.

- *Tre store forandringer i kristentroens geografi:*
  - *I de første tusen år lå troens sentrum i det østromerske rike*
  - *I det neste årtusen lå sentrum i vesten*
  - *I det tredje årtusen vil sentrum være å finne i the global south*
- *Det innebærer at kristentroen ved inngangen til det tredje årtusen er en ikke-vestlig religion*

Antall kristne i sør utgjorde år 1900 16%, men 60% i år 2000.

- *Den nye postmoderne periode vil bli formet av de nye kirkers tro og vitalitet.*
- *Men misjonens tid er ikke forbi: Det vil alltid høre til kristentroens vesen å være på vei over grensene.*
- *Fornylse vokser ut av en visjon av Jesus Kristus som frelser og herre. I hele kirkens historie har det vært en nær forbindelse mellom Jesus-vekkelse og misjon. En fornyet kirke vitner om hva den har sett og hørt.*

Vinden blåser fra syd og øst -

Min egen vei

Erfaringer fra Etiopia og Øst-Afrika

- *hvor bønn ble prioritert*
- *hvor man hadde en grunnleggende tillit til Guds ord,*
- *hvor en Kristus-sentrert forkynnelse kalte til omvendelse og tro,*

- *hvor menighetens vitalitet var magneten, som dro nye til*
- *hvor kirken var åpen for Den Hellige Ånd innen en bred karismatisk forståelse.*
(Knud Jørgensen i et foredrag)

Teksten

Etter de tunge begivenhetene i Jerusalem går Matteus-evangeliet ut der Jesu gjerning begynte, i Galilea, jfr fortellingen i Joh 21. Forflytningen til nord er forberedt i selve oppstandelsesberetningen, "han går i forveien for dere til Galilea," Matt 28,7, jfr Mark 16,7.

Sluttavsnittet hos Matteus har en enestående pregnant og kompakt, sagalik form. Et katekismestykke som uten unødvendige ord både oppsummerer det som har vært, og tegner det de nå står foran. Strukturen er klar: Møtet med Jesus, hans myndighet, hans oppdrag og hans løfte. Alt handler om ham som suverent holder alle tråder i sin hånd, men som likevel gir oppdraget videre og derved gjør seg avhengig av sine etterfølgere.

Møtestedet er ikke nærmere angitt, men hendelsen gir klare assosiasjoner til forklarelsen på berget, Matt 17, og ikke minst den Jesus-konsentrasjon som den fortellingen går ut med: - så de ingen uten Jesus alene, 17,8. Men denne forbindelsen skal ikke lede oss til å bruke energi på geografispørsmål som ikke kan løses.

Det er møtet med den oppstandne, levende Jesus som bærer dagens tekst og kirkens oppdrag.

Det er Jesus som har regien, han ligger foran, ja, går i forveien, *proagā*, v 7, og det blir slik han har sagt, jfr forberedelsene til inntoget i Jerusalem, Luk 19,32, Matt 21,2. Det han har lovt, har vist seg å stemme. Slik blir det autoritet også til det han nå skal si.

Hoi de edistan - men noen tvilte. For det første: Det kan også gjengis - de tvilte. Men også vår nye NT-gjengivelse har beholdt dette vi kjenner: Ikke alle var helt med i dette grenseprengende de opplevde. Ordet for tvil er det samme som i fortellingen om Peter som går på vannet Matt 14,31. Det uttrykker ikke en grunnleggende vantro, men heller det nølende eller ubesluttsomme. Egentlig er det vel en del av den kristne tros normaltilstand og egenart: Den er ofte for liten, men enda en gang ligger

tyngdepunktet i Mesterens autoritet og ubeskårthet.

De tolv var blitt til de elleve, v 16a, men de var ikke blitt til de ti! Peters vakling fikk en annen utgang enn Judas' historie.

Vekten ligger ikke på vår tro, men på ham vi tror på. Tyngdepunktet ligger på hvem Jesus er. På dette grunnlag hviler hele oppdraget, v 18ff.

Vår nye NT-gjengivelse har valgt å gjengi *edothe moi* - meg er gitt, med en litt mer aktiv klang: "Jeg har fått" som står til den oppreiste Kristi myndighet, uten at det er tvil om at det handlende subjekt er Gud selv. Jesus står foran dem med hele Guds autoritet i ryggen, slik evangeliet flere ganger har slått fast: 9,6; 11,27. Og hele scenen står som et ekko av Dan 7,13-14. Hans makt er uten unntak. Her er universell myndighet og universell adresse.

Vår nye oversettelse har også gitt oss det imperative hovedtidsagn en selvstendig plass:

Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler! De medfølgende partisipper gjengis med sin imperativiske klang og mening: Døp dem og lær dem.

Oppdraget er ikke bare å forkynne, men å følge budskapet inn til disippelskap.

Den kristne dåp har ikke tidligere vært omtalt hos Matteus, men ikke minst av den etterfølgende historie blir dette oppdraget bekreftet, fra første stund i apostelgjerningene og urmenighetens historie. Jesu nærvær og gjerning skal føres videre i dåpen og ved å gi videre hans lære slik han selv gjorde: 4,23; 7,28.

Oppdraget går ut over alle jordens grenser og like til tidens grense, og alt innesluttet i Immanuelstegnet: Gud med oss, Matt 1,23. Guds nærvær hos hans folk går gjennom hele historien, Gen 28,15; Ex 3,12 og like fram til fullendelsen. Og lenger strekker ikke vårt oppdrag seg. Da skal han bli alt i alle.

Fra tekst til preken

Det avsluttende løftet i dagens tekst er ikke bare knyttet til siste vers. Som antydnet i tekstgjennomgangen ovenfor, er hele misjonsbefalingen et løftesord. Da han satte dem stevne etter oppstandelsen, fikk de bekreftet at hans ord var ord som ble oppfylt. Hele dette mektige møte og hans grenseløse oppdrag er ikke bare et visjonsdokument som vi skal sørge for å realisere. Det hviler fullt og helt på hvem han er

og på hans løfte om å følge dette helt fram.

Løftet oppfylles: Det ble slik han sa - så skal vi oppleve at det blir slik han sier!

Han har gått i forveien

- da han ble menneske - vi kunne jo ikke bli Gud
- da han så oss først, Joh 1,48
- da han døde for oss, mens vi ennå var syndere, Rom 5,6, og gjorde det som ikke all verdens selvmordsbombere og martyrer kan utrette
- da han brøt dødens lenker, for det var umulig at døden kunne holde på ham, Apg 2,24
- da han satte oss stevne på misjonsfjellet og lot oss se med hans øyne først

Deretter har vi gått på våre bein, men han har gått med oss. Det skal han fortsette med.

Denne søndagen skal sette mot i menigheten. Det er mange svakhetstegn både i vår egen menighet og i vår egen kristendom. Det er mer enn nok av det som kan ta fra den kristne kirke motet. Mye åpen motstand og skjult usynliggjøring og marginalisering i det samfunn og det mediebilde vi selv er en del av. Hvor hadde vi vært om de elleve på fjellet hadde fokusert på det grenseløst umulige i oppgaven? I stedet lot de ham bli stor da de falt ned og så opp på ham. Fra fjellet kan en se utover den uendelige horisonten og bli tilsvarende liten. Hva monner det med små menneskeskritt i forhold disse uendelige avstandene? Men jeg kan også la den oppstandnes syn bli mitt utsyn. Vi låner hans syn og hans fullmakt.

Det handler om hvor vi står når vi ser, og det handler om hvor vi ser når vi ser.

Selv om misjonens verdenskart er snudd på hodet, starter misjonsbevegelsen stadig der jeg og mitt hjerte er. Her i vår menighet, ved vår døpefont, med vår trosopplæring, å følge Guds barn til disippelskap og der mitt liv forteller min tros historie: Ikke en helstøpt tro uten tvil, men om en Herre som har gitt meg nytt syn - på han, på meg selv, på menneskene, på verden og på framtida.

Misjonens bevegelse starter alltid der jeg er. Men den stopper ikke der.

Prekensisse

Lær meg å skue med ditt blikk (NoS 518)

- *Da ser vi verden og menneskene som hans verden*
- *Da ser jeg meg selv med hans fullmakt*
- *Da ser jeg at alt henger på hans løfte*

Et opplegg som understreker det grenseprengende, knyttet til tekstens fire alt og alle:

Alt betyr - Uten unntak

- *Utgangspunktet er uten unntak.* Han har all makt
- *oppdraget er uten unntak.* Alle folkeslag
- *Budskapet er uten unntak.* Alt det jeg har befalt dere. Noen lover oss et paradisi, andre lover oss et følge dit.
- *Løftet er uten unntak*

(Luthersk kirketidende 8/82 s 218f)

Gudstjenesten

På en gudstjeneste er vi på et sted der han har satt oss stevne, v 16, og så bruker vi anledningen til å se ham, slik at vi faller ned for ham, v 17. Og det skal både predikant, salmer og liturgi bidra til. I et slikt perspektiv vil jeg foruten misjonsalmenne våre også lete etter de store Kristus-vitnesbyrd i salmebøkene vår. F. eks. NoS 104: Vi skal se deg. - føre ut av dødens fengsel alle mennesker på jord (v 2). Hele misjonsbefalingens løftekarakter er fint gjengitt i Ole B. Meyers salme over misjonsbefalingen: Herre, gi hva du befaler, Og befal så hva du vil! Men den salmen befinner seg vel bare i Sangbokens repertoar dessverre.

ØYSTEIN I. LARSEN
Biskop em.

2. søndag etter pinse

25. mai 2008

Lukas 12, 13-21

Dagen

2. søndag etter pinse het tidligere 1. søndag etter trefoldighet og er på en måte en kirkelig nyttårsdag. Det er den første søndagen i det "grønne" halvåret, den første i den "festløse" tiden. Nå skal vi få vokse og modnes, eller rettere sagt: Det Guds Ord som er sådd i oss skal få vokse og modnes. Mens liturgi, uttrykk og følelser går i store skift i festhalvåret, bør søndagene det neste halvåret bli preget av mer stabilitet og forutsigbarhet.

Teksten

Teksten er en fortelling fra Jesu virke som vandretpredikant i Galilea, og kjernen i fortellingen er lignelsen om Den rike bonden. Teksten er letlest og lett forståelig på både gresk og norsk. Vi kan merke oss at bonden på gresk sier "Og jeg vil si til psyken min" der det på norsk er oversatt med "Så vil jeg si til meg selv". Det kan vi gjøre et poeng ut av. På gresk blir det også tydelig at mannens rikdom ikke primært skyldtes hans eget arbeid, men at jorden bar godt. Jorden er rikdommens subjekt, altså kommer rikdommen egentlig fra Gud, ikke fra mannen det her er snakk om.

Vi har to figurer å forholde oss til. Den ene er han i mengden som ville at hans bror skulle dele arven med ham. Den andre er lignelsens rike bonde. Til den første er å si at han er navnløs. Jesus sier kun "Menneske" til ham. Av en eller annen grunn er dette oversatt med "Venn" i den norske teksten, jeg kan ikke forstå annet enn at det er misvisende: Dette mennesket er ikke spesielt sympatisk, og det er ikke noe i teksten som tyder på vennskap mellom Jesus og ham som vil ha av brorens arv. Derimot er det her snakk om "mennesket" generelt. Dette "mennesket" i vår tekst er alle og enhver. Det innebærer på den ene side at vi her ser et aspekt ved en generell nystementlig antropologi; vi ser arvesynden. På den andre side forstår vi at Jesus i denne teksten taler til alle mennesker til alle tider, altså også til oss.

Når så dette mennesket vil at Jesus skal si til hans bror at han skal dele arven sin med ham, kan det forklares ut fra jødisk skikk og bruk.

Det som ligger bak, er at den eldste broren ifølge jødisk arvelov skal ha dobbel arv, dette som gjengjeld for at han plikter å underholde sin mor og eventuelle ugifte søstre. "Vår" mann ser ut til å mene at dette er urettferdig. Han synes broren har fått for mye. Her ser vi to allmennmenneskelige temaer, først vennskap blant søsken, deretter havesyke. Mannen - som de fleste av oss - lider av en meget utbredt sykdom, nemlig pengebegjær. Dette er det Jesus vil si noe om. Med all tydelighet viser Lukas at "vår" mann ikke primært er en bestemt person, men at det er alle mennesker til alle tider. Og Jesus taler til folket i sin alminnelighet og nevner sykdommen "pengebegjær" ved navn. Sykdommen går ut på å tro at det er det man eier som gir liv, at gods og gull gjør livet verd å leve, at penger gir tilværelsen mening.

Den andre figuren er den rike bonden. Igjen vil jeg gjøre oppmerksom på den greske teksten. Her er det ikke snakk om noen bonde, men om et "menneske". Det kan nevnes at denne teksten på engelsk kalles for lignelsen om "the rich fool" - den dumme rike. Man slipper altså ikke unna, selv om man ikke har tilknytning til bondestanden.

Jesus taler om hvor kort livet er, og at rikdom ikke kan forlenge det. Det viktigste er å være rik i Gud. Fremgang og rikdom i verden kan være en større prøve enn motstand og fattigdom. Og det er nok "typisk" Lukas at det er akkurat han som har tatt med denne lignelsen, Lukas som skriver om evangeliet at det er et godt budskap til fattige.

En "sykdom" som er i nær slekt med pengebegjær kommer også til syne. Legg merke til hvor ofte Den rike bonden snakker om "jeg" og "meg, "min" og "mitt". Den rike bonden er selvsentrent i tillegg til å lide av pengebegjær. Så kommer Den rike bondens høydepunkt, nemlig når han i vers 19 - på gresk - kombinerer havesyke og egoisme i det han sier følgende: "Så vil jeg si til psyken min: Psyke, du har et stort forråd for mange år. Vær rolig, et, drikk, vær glad."

Men Gud avbrøt ham. Rikmannen ville ikke ha med Gud å gjøre, men kunne ikke stenge Gud ute. Han som gir liv og oppholder liv, kan ikke tvinges til å danse etter noens pipe, heller ikke etter Den rike bondens. Det blir tydelig at

mannen er en "dåre", vår oversettelse kaller ham for "uforstandige menneske". Uansett er det en som har sin sikkerhet i det han eier og har - og ikke i noe annet. En som kun holder det synlige han har innenfor sin egen og begrensede rekkevidde for virkelig, og ikke tenker på det usynlige, det som er større enn ham selv.

Studiebibelen summerer opp på en god måte: "Å leve for seg selv er det dumme man kan gjøre, og det som her beskrives, er den fatale slutten for alle som er åndelig døde. Disse samler bare for seg selv og har intet igjen når oppbruddet kommer. Å samle seg skatter selv uten å tenke på Gud, er det samme som falsk rikdom. Den som er rik i Gud, eier den sanne rikdommen. Det onde i rikdommen er ikke det å eie noe, men å samle til seg selv og være opptatt med seg selv."

Prekenen

Det vanskeligste med denne teksten er kanskje at det er så lett å preke over den. For enten vi er av den predikanttypen som bevisst preker til seg selv eller med utgangspunkt i eget liv, eller man er av typen som preker om mennesket generelt eller til og med om personer man kjenner, så er denne teksten enkel. Her kan jeg identifisere både meg selv, mennesket generelt og dem jeg kjenner. Vi er alle Den rike bonden. Vi er alle "the rich fool". Vi er alle han i mengden som ville at hans bror skulle dele arven sin med seg. Vi lider alle av selvsentretthet, havesyke og pengebegjær. Dette er en tekst om arvesynden, og da bør prekenen også være det.

Hvordan kan man så komme seg videre, oppleve vekst og modning slik vi skal i det festløse halvåret? Jo, svaret er kanskje "Gudsfrykt og nøysomhet". Denne prekenen kan ha mange overskrifter. Et godt forslag er nettopp "Gudsfrykt og nøysomhet". Disse henger nemlig sammen. Den rike bonden hadde ingen av delene, verken gudsfrykt eller nøysomhet. Også det er en dypt menneskelig sammenheng. Når man ikke frykter Gud og er en "dåre", et uforstandig menneske, da vises det gjennom at man har sin trygghet i det man eier og har. Man har sin glede i og kan berolige sin "psyke" gjennom utsikten til å kunne ete og drikke. Bibelen forbyr oss ikke å eie; det er ikke i seg

selv ukristelig å være rik. Det er vanskelig, ja, vanskeligere enn å være fattig. Men ikke forbudt. Poenget er at rikdommen må følges av gudsfrykt. Det jeg eier, tilhører Gud. Dersom jeg klamrer meg til og vil eie Guds gode gaver bare for meg selv, vil de etter hvert bli en ulykke for meg. Men en gave jeg takker for og deler med andre, blir en lykke både for meg og for dem jeg deler den med. Rikdom kombinert med gudsfrykt og nøysomhet kan bli til stor velsignelse. Dette gjelder både for enkeltmennesker, for grupper, og for nasjoner. Dette har politiske dimensjoner, særlig i et land som Norge.

Salmevalg

To salmer fra Salmer 97 som kunne fortjene en plass på salmeseddelen denne dagen er 051 "Gud lær meg å se" og 0136 "Så grønn en drakt". Sistnevnte kan knapt brukes for ofte i den "grønne" tiden.

Kapitlet "Forvalteransvaret" i NoS byr seg frem, særlig 714 "Intet er vårt. Alt er ditt" og 715 "Himmelske Far, du har skapt oss".

Likewise er kapitlet "Bot og omvendelse" på sin plass, særlig 404 "Jesus deg møter alvorleg og kjærleg" og 405 "Slik som eg var".

SABINE KJØLSVIK
Sogneprest i Stiklestad og Vera

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

TILSETTINGER

Borg bispedømme

Borg bispedømmeråd v/stiftsdirektør har foretatt følgende tilsetninger:

- Eldrid Eide Røyneberg som vikarprest i Follo prosti
- Øyvind Remmen som vikarprest i Østre Romerike prosti med tjenestested Sørum sokn
- Magnus Hegland Ingvaldsen som vikar som kapellan i Vestre Borgefylke prosti med tjenestested Jeløy sokn
- Birgitta Valnes som vikar for sokneprest i Nedre Romerike prosti med tjenestested Rælingen sokn

Vi har mottatt bekreftelse på at de tar imot stillingen.

Agder og Telemark bispedømme

Agder og Telemark bispedømmeråd har gjort følgende tilsetninger i møte 20.02.2008:

- Aud Bergheim Kringstad ble tilsatt som sokneprest i Skien prosti med Klevstrand sokn som tjenestested.
- Sven Giljebrekke ble tilsatt i Mandal prosti med særskilt ansvar for Valle, Spangereid og Vigmostad sokn.
- Lars Peder Holm ble tilsatt som kapellan i Arendal prosti med Barbu sokn som tjenestested.

Alle tre har bekreftet at de tar i mot stillingene.

SØKERE

Tunsberg bispedømme

Søkere til stilling i Tunsberg bispedømme som sokneprest i Nord-Jarlsberg prosti med særskilt tjenestested Hof/Eidsfoss og Vassås sokn:

- Nina Th. Bredsdorff, Sokneprest Trysil, f. 1961
- Roger Brevik, Sokneprest Vanylven, f. 1976
- Kjetil Frøysa, Sokneprest Giske, f. 1951
- Terje Asbjørn Hansen, Sokneprest Snertingdal og Biri, f. 1953
- Ragnhild Synnøve Lied, Prest Lia Gård, f. 1978
- Sverre Elgvin Lied, Prest Lia Gård, f. 1977
- Gordon Logemann, Sokneprest Snåsa, f. 1972
- Per Gustav Nilsen, Pastor Sarpsborg Frikirke, f. 1952
- Knut Skjeldal, Sokneprest Hemsedal, f. 1965
- Morgan Thorsen, Kapellan Rjukan, f. 1955
- Anette Kristin Vognild, Vikarprest Gauldal, f. 1965

Kjønnsfordeling:

Kvinner: 3

Menn: 8

Totalt: 11

Tilsetning er planlagt til 29. april.

Stavanger bispedømme

Følgende har søkt stillingen som prost i Sandnes prosti i Stavanger bispedømme:

- Bjerkreim, Ludvig, Sokneprest i Tananger, Tananger, f. 1954

Kvamsøe, Arne Dag, Sokneprest i Hana, Sandnes, f. 1957
Saltveit, Lars Bjarne, Pastor i Minnekirken i Chicago, Chicago USA, f. 1952
Tjemsland, Kjell Børge, Misjonskonsulent i Stavanger bispedømme, Sandnes, f. 1953
Undheim, Dag Harald, Rektor Bogafjell barne- og ungdomsskole, Ålgård, f. 1955
Ølberg, Lars Bernhardt, Sjømannsprest i Singapore, Singapore, f. 1949
Mann, f. 1945

Følgende har søkt stillingen som prost i Dalane prosti i Stavanger bispedømme:

Mjølhus, Kåre, Sokneprest i Lister prosti (Lyngdal), Lyngdal, f. 1954
Moe, Atle, Regionskonsulent i Rogaland, Kirkens Nød, Kapellan i Gand, Sandnes, f. 1961
Nedrelid, Johannes, Sokneprest i Ølen, Ølen, f. 1953
Undheim, Dag Harald, Rektor Bogafjell barne- og ungdomsskole, Ålgård, f. 1955
Ølberg, Lars Bernhardt, Sjømannsprest i Singapore, Singapore, f. 1949
Mann, f. 1945
Aarsland, Jon, Daglig leder/familieterapeut ved Familievernkontoret i Egersund, Egersund, f. 1961

Søkere til stillingen som kapellan i Stavanger domprosti med Stavanger domkirke sokn som særskilt arbeidsområde. Midlertidig stilling 2 år. Søkere (alfabetisk rekkefølge):

Torunn Helene Bjørnevik, f. 1952
Torbjørn Hestnes, f. 1958
Ragnhild M. Røstvik, f. 1951

Nidaros bispedømme

Følgende har søkt stillingen som prost i Nord-Innherad prosti i Nidaros bispedømme:

Gravaas, Geir Henrik, Prostiprest i Nord-Innherad prosti, Steinkjer, f. 1954
Theimann, Brit Karin, Sokneprest i Orkdal prosti (Hemne, Heim, Vinje og Snillfjord), Kyrksæterøra, f. 1955

LEDIGE STILLINGER

Tunsberg bispedømme

Ledig stilling som sokneprest i Lier prosti med tjenestested Røyken sokn, og Åros og Slemmestad/Nærnes sokn som utvidet tjenesteområde.

GEOGRAFI OG FOLKETALL:

Røyken sokn er del av Røyken gamle prestegjeld, som geografisk faller sammen med Røyken kommune. Kommunen er på 112 km² og grenser i sør mot Hurum, i nord mot Lier og Asker kommuner. Røyken kommune har definert fire geografiske hovedsatsingsområder som tilsvarer de fire største tettstedene i kommunen: Spikkestad og Røyken (som tilhører Røyken sokn), Slemmestad og Åros. Folketallet i Røyken er ca. 18.200 og vokser med ca. 2% årlig.

Av disse er 14.828 medlemmer og tilhørende Den norske kirke.

SOKNENES STØRRELSE OG INNDELING:

Det er tre samarbeidende sokn i Røyken kommune. Røyken sokn nærmer seg 9000 innbyggere, hvorav 6877 er medlemmer av DnK. Slemmestad og Nærnes sokn har snart 8000 innbyggere, hvorav 6234 medlemmer, Åros sokn har ca. 2000 innbyggere, hvorav 1717 medlemmer.

STILLINGENS PROFIL OG ARBEIDSOPPGAVER:

Den som tilsettes vil ha Røyken sokn som tjenestested, Slemmestad/Nærnes sokn og Åros sokn som utvidet tjenesteområde, og Lier prosti som tjenestedistrikt.

Det er tre prester i de tre samarbeidende soknene. Alle tre gjør tjeneste i alle soknene, men med hovedvekten av gudstjenester på eget tjenestested. Soknepresten i Åros har et særskilt ansvar for barne- og ungdomsarbeidet i alle tre soknene. Kirkelige handlinger fordeles etter tjenesteuker, det samme gjelder betjening av institusjonene. Beredskapsuker fordeles mellom alle prestene i Lier prosti og godtgjøres etter faste satser. Alle tre prestene inngår også i en bakvaksordning med de tre soknene i Hurum og i beredskapsordningen i prostiet.

Soknepresten i Røyken tar del i konfirmantundervisningen i Røyken sokn.

Han/hun vil ha sete i Røyken menighetsråd. P.t. er det ett felles menighetsråd for Røyken og Åros sokn. Målet er at Åros sokn ved neste valg igjen får sitt eget menighetsråd.

I tillegg kommer oppgaver som fordeles mellom prestene etter nærmere avtale, så som sete i kirkelig fellesråd, i komitéen for ny kirke på Spikkestad, ansvar for samordning av prestetjenesten i de samarbeidende soknene, sete i kommunal katastrofeberedskap, m.m.

KIRKER, KAPELLER OG PREKENSTEDER:

I Røyken kommune er det 4 kirker: Hovedkirken, Røyken kirke, er en vakker middelalderkirke fra beg. av 1200-tallet. Den gjennomgår for tiden omfattende restaureringsarbeider. Røyken menighetshus ligger like ved. Slemmestad kirke har en tilliggende menighetssal. I tillegg kommer Nærnsnes og Åros kirker. Det er også et gravkapell på Slemmestad kirkegård, som f.t. ikke er i bruk. Det er satt i gang forberedende arbeider for å bygge en ny arbeidskirke på Spikkestad.

Det er 5 ordinære prekensteder. Foruten kirkene brukes Vårsol bedehus på Spikkestad.

I Røyken kirke er det gudstjeneste ukentlig, bortsett fra ca. en søndag i måneden hvor gudstjenesten har vært flyttet til Vårsol. I Åros kirke er det gudstjeneste to søndager i måneden. I Slemmestad er det gudstjeneste tre av fire søndager og i Nærnsnes én søndag i måneden. Det holdes noen fellesgudstjenester for de tre soknene gjennom året. I ferietiden er det en samordning av gudstjenestene på omgang mellom kirkene, slik at det bare er én gudstjeneste ukentlig i de tre soknene.

SKOLER OG INSTITUSJONER SOM SKAL BETJENES:

I kommunen er det 8 barneskoler/skolekretser, tre ungdomsskoler og én videregående skole, samt én privat videregående internatskole (Røyken videregående Steinerskole). Røykenpresten betjener (i samarbeid med kantor, kateket og soknepresten i Åros) Midtbygda, Spikkestad og Hyggen barneskoler, Røyken og Spikkestad ungdomsskoler samt Røyken videregående skole. Det har tradisjonelt vært et godt samarbeid med flertallet av skolene i kommunen om skolegudstjenester tilknyttet høytidene.

Det er to sykehjem/institusjoner i kommunen. Bråset Bo- og Omsorgssenter er ett av landets største, med 200 plasser fordelt på ulike avdelinger, også en lindrende avdeling. Brukerne kommer både fra Røyken og Asker kommuner og betjenes av sykehjemsprest fra Asker én dag i uka, samt med ukentlige andakter som rullerer mellom prestene fra Røyken og Asker.

I tillegg betjenes Slemmestad bo- og aktivitetssenter som har en langt mindre sykehjemsavdeling.

KORT BESKRIVELSE AV DEN KIRKELIGE OG KRISTELIGE VIRKSOMHETEN UNDER MENIGHETSRÅDETS ANSVAR:

Antall dåp i Røyken sokn: 90-100

Antall gravferder: ca. 70

Antall vigslor: ca. 30

Antall konfirmanter i soknet: ca. 70

Kateketen har det administrative og pedagogiske ansvaret for konfirmantene i hele kommunen. Alle prestene tar noe del i undervisningen.

Kirken i Røyken har et trosopplæringsprosjekt for barn i fasen 0 - 6 år, med fokus på formidling av fortellinger. Det er tilsatt prosjektleder i 80 % stilling.

Søndagens gudstjenester utgjør hovedtyngden av den kirkelige virksomheten i soknet. Det er ofte en søndagsskolesamling under prekenen.

Røyken kirke har et lite motettkor. Soknene har et aktivt Ten Sing-kor og et barnegospelkor. "Tirsdagsklubben" er et familietreff med middagsservering, andakt og felles aktiviteter for barna. Det er et formiddagstreff på menighetshuset én gang i måneden, og flere misjonsforeninger og bibelgrupper i virksomhet i menigheten. På Hyggen drives et stort og godt speiderarbeid, og speidergruppen har sin egen opptakelsesgudstjeneste årlig i Røyken kirke.

SAMARBEID MED KRISTELIGE ORGANISASJONER OG ANDRE KIRKESAMFUNN:

Utenom kirkens gudstjenester, holdes det en del frie møter og andre samlinger på Vårsol bedehus. På Vårsol drives også en god søndagsskole av frivillige.

Av andre kristne kirkesamfunn i kommunen er det 3 pinsemenigheter samt Sannhetens ord bibelsenter. De ligger alle utenfor Røyken sokn. Men alle soknene har et godt økumenisk punktssamarbeid med pinsemenighetene om felleskristen pinsefest, bededag og bibeldagsfeiring.

KIRKELIG BETJENING I RØYKEN KOMMUNE/FELLESRÅDSOMRÅDE:

De tre soknene i Røyken betjenes av tre prester, kateket og kantor i 100% stilling, organist (60%), ungdomsarbeider/frivillighetskoordinator i midlertidig 70 % stilling, kirkeverge, driftsleder, to kirketjenere som også er tillagt kirkegårdsdriften, samt tre kontorstillinger på hhv. 70, 60 og 50%. Prosjektleder for trosopp-læringen er tilsatt i 80 % stilling. Staben er samlokalisert i gode kontorlokaler i Røyken kirkekontor i Slemmestad. Driftsavdelingen er lokalisert til et eget bygg ved Røyken kirke.

MÅLFORM:

Bokmål brukes i alle tre soknene. Søkere må opplyse om de behersker begge målformer.

AVSTANDER:

Det er små avstander i kommunen, fra ytterkant til ytterkant ca. 15 km ø/v og n/s.

BOLIG:

Til stillingen hører bolig med boplikt i Røyken prestegård (OVF), noen hundre meter fra Røyken kirke og med kort vei til Røyken stasjon og det nye Røyken sentrum som er under oppbygging. Prestegården ligger 10 km. fra kirkekontoret på Slemmestad.

Prestegården ligger i et rolig boområde, og har stor hage og jorder på to sider av huset. Boligen er bygget i 1884 og har grunnflate/boareal på 250/450 m². I 1. etg. er det hall, kjøkken, tre stuer og hjemmekontor. I 2. etg. er det fem soverom og bad. Det er full kjeller og fullt loft. Huset er restaurert utvendig i seinere år, og det er nytt kjøkken. Deler av huset skal pusses opp denne våren, blant annet nytt dusjkabinett og oppgradering av badet i 2. etg. og ny dusj og vaskerom i 1. etg. Huset skal være innflyttingsklart til 1. august.

For bruk av bolig svares husleie etter fradragregulativets bestemmelser.

Tunsberg bispedømme gir sine medarbeidere tilbud om arbeidsveiledning (ABV).

Stillingen lønnes i stillingskode 0930 - sokneprest, lønspenn 51-68 i Statens lønnsregulativ. Pensjonsinnskudd. Endelig lønnsfastsettelse ved egen prosedyre etter tilsetting.

Øvrige godtgjøringer, rettigheter og forpliktelser som til enhver tid gjelder for presteskapet.

Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for stillingen kan bli fastsatt av bispedømmerådet etter gjeldende prosedyre.

Samlivsform kan bli vektlagt.

Søkeres navn vil normalt bli offentliggjort. Anmodning om å få sitt navn unntatt offentlighet, må begrunnes.

Opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til prost Ellen Martha Blaasvær tlf. 32220734/92284822 evt. Tunsberg bispedømmekontor tlf. 33 35 43 00.

Tilsetting skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder, og den som tilsettes må rette seg etter

a) endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. herunder spørsmål vedrørende tjenestebolig og boligfradrag samt

b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål og tjenestedistrikt.

Søknad m/ CV og relevante attester, vitnemål og referanser sendes Tunsberg bispedømmeråd, Postboks 1253 Trudvang, 3105 Tønsberg innen 9. mai 08.

Tunberg bispedømme

Embetet som prost i Hallingdal prosti i Tunberg bispedømme er ledig.

Prosten leier prestenesta i prostiet, stør biskopen i utøvinga av biskopembetet, gjør sjølv teneste som kyrkjelydsprest slik biskopen fastset, og utfører elles dei gjeremåla som ligg til embetet som prost. Det blir stilt krav om evne og vilje til samarbeid og medarbeidarskap og til å motivere medarbeidarar og kyrkjelydar til arbeid i samsvar med kyrkja sine målsettingar samt til personlege eigenskapar for ein viktig leiarsstilling i bispedømmet.

Hallingdal prosti har ca 20.000 innbyggjarar og omfattar nordre del av Buskerud fylke med 11 sokn i dei 6 kommunane Ål, Hol, Gol, Hemsedal, Nes og Flå. Her er fleire store reiselivskommunar, og folketalet aukar vesentleg i helger, høgtider og ferier. Det er ni prestestillingar i prostiet. Fellesråda har ca. 35 årsverk fordelt på ca 50 personar; av desse er to prestar. Med prosjektmidlar frå Kyrkerådet er det ei brei satsing på dåpsopplæring, der eit team på fire personar er tilsett med prostiet som tenestedistrikt. Stiftelsen "Kirkens Familievernkontor Hallingdal" på Ål har fire tilsette og er ein naturleg del av kyrkja si diakonale teneste.

Prosten er medlem i Ål kyrkjelege fellesråd. Det er gode kontortilhøve i eige kontorbygg ved Ål kyrkje, der prosten er samlokalisert med kyrkjuverja og kyrkjelydskontoret i Ål. Inntil vidare er prosten sokneprest i Ål med teneste som kyrkjelydsprest i det omfang biskopen har fastsett, og gjer teneste ved gudstenester ute i prostiet saman med lokal prest ca. 10 sundagar i året.

Til embetet høyrer tenestebustad med buplikt. Bustaden ligg i Sundrevegen 50, 3970 Ål og er frå 1950, 120m² i to høgder samt kjellar med garasje, uthus med dobbel garasje og stor hage. Tomta er på 4,5 dekar, av dei er 2,0 dekar plen. Den som blir utnemnd, må finne seg i dei avgjerdene som blir fastsette om leige og bruk av tenestebustaden.

Søkjarene må opplyse om dei kan nytte bae målformer.

Kvinner blir oppmoda om å søke.

Lønstrinn 67-73. Herifrå går vanleg pensjonsinnskot.

Søknad med CV, vitnemål, attestar og opplysningar om referansar sendast tenesteveg

til Kultur- og kyrkjedepartementet, Postboks 8030 Dep., 0030 Oslo. Søknadsfristen er 16. mai 2008.

Nærare opplysningar om embetet er å finne på heimesidene til bispedømmet, www.kirken.no/tunberg, hos prosten i Hallingdal, tlf. 32086161, mobil 99704117 eller hos stiftsdirektør Stein Unneberg tlf. 33354300, mobil 91376209.

Tunberg bispedømme

Ny utlysning: Ledig stilling som sokneprest i Hallingdal prosti, med særskild tenestestad Torpo sokn og Leveld sokn i Ål.

Vil du bli del av eit hyggeleg og velfungerande team og få ein variert presteneste?

I Ål finn du eit aktivt og omfattande kyrkjeleg og kulturelt liv, ein svært bra bustad, gode tilhøve for barnefamiljar, vidsyn og humor.

Ta ein tur til oss for å sjå, - heilt uforspliktande sjølsagt. Ein dagstur - eller bli over i fjellkyrkja vår i Vats. Ta gjerne med kjæresten/mannen/kona. VI SPANDERER!

Midt mellom Oslo og Bergen ligg Ål prestegjeld/kommune i øvre Hallingdal. Store delar av Skarvheimen ligg innanfor prestegjeldet, og det er rikeleg høve til friluftsliv og rekreasjon. Prestegjeldet har tre sokn. Innbyggjartalet i Ål er 4700, og held seg stabilt med ei jamn fordeling av unge og eldre. Mange har hytte i Ålfjella, og om sumaren og i vinterhalvåret aukar folketalet mykje. Ål har m.a. kraftproduksjon, trevarefabr., og hytteentreprenørfirma, skisenter og hytteturisme, samt godt utbygd helse- og sosialtenester, med m.a. Hallingdal Sjukestugu (med somatisk og psykiatrisk avd.) og base for luftambulansen. Elles er Ål ei aktiv landbrukskommune med tradisjonell gards- og stølsdrift. Kommunesenteret med administrasjon samt eit stort og aktivt kulturhus, ligg på Sundre (Ål sentrum). Bergensbanen er viktig for kommunikasjonen.

Teamet

To prestar gjer fast teneste i nabosokna Torpo, Leveld og Ål. Prosten som inntil vidare har sokneprestansvaret i Ål sokn, bur på Sundre, mens soknepresten bur på Torpo. Det er dessutan tilsett prostiprest i heil stilling med faste oppgåver i dei tre sokna. Det er tilsett kyrkjevevjer, diakon, kantor og undervisningsprest i heile stillingar; sekretærer (70%/20%), organist (30%) ungdomsarbeidar (40%), samt tre kyrkjetenarar og ein reinhaldar. Det er òg tilsatt rådgjevar/prest (50 %) ved prestens kontor.

Dåpsopplæring

I Hallingdal prosti er det sett i gang ei brei dåpsopplæringssatsing ved hjelp av statlege trusopplæringsmidlar. Det er tilsett eit dåpsopplæringsteam - ein kyrkjelydspedagog, ein kateket og to undervisningsprestar - alle med prostiets 11 sokn som tenestedistrikt. Teamet har base på Ål kyrkjekontor, men kvar av dei har eit særleg geografisk hovudansvar og arbeider difor og mykje i kvar sine sokn.

Tenestetilhøve

Dei tilsette har særst gode kontortilhøve i eige kontorbygg ved Ål kyrkje. Det er stabsmøte kvar veke, og det er ein open og triveleg kultur i staben. Kvar tredje veke samlast alle prestane i prostiet til eit sosialt og fagleg samvær.

Gudstenestene er delt likt mellom prestane. Ål kyrkje har 3-4 gudstenester i månaden, Leveld og Torpo annankvar sundag. Ordninga med faste tenesteveker fungerer godt. Soknepresten har kontortid tre dagar i veka, er medlem av Torpo sokneråd og Leveld sokneråd, og har som dei andre prestane, jamlege tenester på Ål helse- og sossialsenter. Soknepresten har hovudansvaret for konfirmantarbeidet, det koordinerande ansvaret for kyrkje-/skule-/barnehagesamarbeidet og sit i kyrkja sitt ungdomsråd. Soknepresten deltek i beredskapsturnusen i prostiet. Tenester i prostiet ut over grensene for særskild tenestestad, regulerast i ein eigen arbeidsavtale. Det vil elles bli tatt omsyn til eigne evne og ynskjer, samt dei samla ressursane hjå presteskapet i prostiet, når ein fastset endeleg plan for stillinga.

Kyrkja og bygda

Det er eit mangfaldig gudstenesteliv og omfattande arbeid i kyrkjelydane. Eigne nemnder for dåpsopplæring, misjon, diakoni og kyrkjeblad arbeider trufast. Det er mykje godt kyrkjeleg arbeid for born og unge: KFUK-KFUM-speidarar, Ungdomsgruppa "Synzygus" (Normisjon), idrettsgruppe (KRIK), 3-årig prosjektarbeid "Aal tour America 2007" (100 tenåringar på tur i sommar), barneforeiningar (for NMS og Normisjon) og sundagsskuler. Det er bibelgrupper for vaksne og foreiningar for ytre og indre misjon. Tilhøvet mellom dei frivillige laga og kyrkja er godt. "Kirkens Familievernkontor Hallingdal" på Sundre med 4 tilsette, er ein naturleg del av kyrkja si diakonale teneste. Elles står 'folkekyrkja' tradisjonelt sterkt i bygdene. Folk er positive til kyrkja si rolle i nærmiljøet og oppslutninga om kyrkjelege handlingar er stor.

Barnehagedekninga i kommunen er god. Det er 6 barneskular rundt i prestegjeldet. Ungdomsskule for heile kommunen og vidaregåande skule (allmenne og yrkesfaglege fag) ligg begge sentralt i Ål. Det er eit nært samarbeid mellom skule og kyrkje med m.a. eigne samarbeidsplanar med kvar skule. 4 km. frå Sundre ligg Ål folkehøgskule og kurscenter for døve og senteret Døves video, og 4 km. frå Torpo sentrum ligg Lien Landbrukskule.

Alle tre soknekyrkjene er frå 1880 og i god stand. Ål kyrkje er eit særmerkt bygg etter ombygginga i 1959 då det gamle stavkyrkjeinventaret med m.a. kopi av Ål-taket frå 1250 vart teke inn att. Her er eit 29 stemmers orgel frå 1996. I Torpo ligg den einaste attervande stavkyrkja i Hallingdal, tett attmed 'nykyrkja'. Vats fjellkyrkje vart vigsla i 1990. Nokre faste gudstenester er lagt dit, i tillegg til sportsandaktar i vinter- og sumarsesongen. Nystølskyrkja (eit bedehus på fjellet vigsla til gudstenestleg bruk) har to gudstenester i året. Det er òg fleire bedehus og ei "friluftskyrkje", Sangefjell Naturkatedral.

Bustad, løn m.m.

Det er buplikt til stillinga i ein svært god kommunal prestebustad som ligg i eit bustadfelt 1 km frå Torpo kyrkje, nær barnehage og skule, idrettsanlegg og badeplass i Hallingdalselva. Huset er bygd i 1972/1992 og vart seinast

pussa opp i 2005. Hovudetasjen har 5 soverom (eit av dei er brukt som TV-stove), bad, bad/vaskerom, stort kjøkken og stove med peisomn; - i alt 140 m². Underetasjen på 100 m² inneheld kjellarstove/ kontor, bad, kjellarbod og inngangsparti til bustaden, samt garasje. Oppvarming med strauum og ved. Det er veranda på framsida av huset med utgang frå både kjøkkenet og stova, og terrasse på baksida. Bilete av bustaden m.m. finn du på www.aal.kyrkja.no)

Nynorsk er hovudmål i kommunen og kyrkje. Søkjarane må oppgje om dei nyttar båe målføre. *Med unntak av liturgien, kan ein oftast nytte sitt eige målføre.*

Stillinga blir løna i stillingskode 0930 - sokneprest, lønsspenn 51-68 i Statens lønsregulativ. Vi vil gje eit gunstig lønstilbod.

Pensjonsinnskot. Endeleg løn vert fastsett ved tilsetjing etter eigen prosedyre. Andre godtgjersler, rettar og plikter som til ei kvar tid gjeld for presteskapat. Nærare føresegn om tenesteppgåver for stillinga kan bli fastsett av bispedømmerådet etter gjel dande prosedyre.

Samlivsform kan bli vektlagt.

Tunsberg bispedøme gjer sine medarbeidarar tilbod om arbeidsveiledning (ABV).

Nærare opplysningar kan ein få hjå prost Øystein Magelssen 32086161 el. 99704117 eller Tunsberg bispedømmeråd 33354300.

Tilsetjinga skjer på dei vilkår som til ei kvar tid gjeld. Den som blir tilsett må rette seg etter

a) endringar i lover, tariffavta ler, reglement m.m. her under spørsmål om tenestebustad og bustadfrådrag, samt b) avgjersler om tenesta sine gjeremål og tenestedistrikt.

Søkjars namn vil normalt bli gjort offentleg. Ønskje om at namn ikkje skal gjerast kjent, må grunngjevast.

Søknad med CV, relevante attestar, vitnemål og referansar må sendast *innan 9. mai 08 til:*

Tunsberg bispedømmeråd
Postboks 1253 Trudvang
3105 Tønsberg

Agder og Telemark bispedømme

Stillingen som sokneprest i Lister prosti i Agder og Telemark bispedømme, med Hidra, Bakke og Gyland sokn som tjenestested er ledig.

Stillingen som sokneprest i Lister prosti med Hidra, Bakke og Gyland sokn som tjenestested er ledig.

Hidra, Bakke og Gyland sokn omfatter - sammen med Flekkefjord sokn, Flekkefjord kommune.

Lister prosti omfatter Farsund, Lyngdal, Hægebostad, Kvinesdal, Sirdal og Flekkefjord kommuner.

Flekkefjord er Sørlandets vestligste by og ligger midt mellom Stavanger og Kristiansand. Ny E-39 betyr at det nå er vel halvannen times kjøretur til begge disse byene og at det er blitt bedre kommunikasjon innad i prostiet. Også jernbane og ekspressbuss binder kommunen sammen med resten av landsdelen.

Flekkefjord kommune har et samlet folketall på ca. 8850 og strekker seg fra kyst til hei.

På øya Hidra bor det 600, med et stort tilslag av turister i sommerhalvåret. I Gyland og Bakke, som begge ligger i innlandet, bor det henholdsvis 600 og 900 mennesker.

Det planlegges fastlandsforbindelse til Hidra. Fra Flekkefjord sentrum til de 3 kirkene tar det ca. 1/2 time med bil.

Flekkefjord har videregående skole med fagretninger og desentraliserte høyskoletilbud. Her er også et godt utbygd sykehus som er en del av Sørlandet sykehus og som betjener hele regionen. Kommunene i prostiet arbeider for et nært samarbeid og for å utgjøre et felles arbeidsmarked.

Kommunens eldreinstitusjoner ligger i byen med unntak av et eldrecenter på Hidra.

Hidra kirke er fra 1854, Bakke kirke fra 1757 og Gyland kirke fra 1815. I Gyland er det også et kapell fra 1970 som brukes til begravelsene og enkelte gudstjenester. Bakke kirke er nær realiseringen av nytt orgel.

Flekkefjord kirke har gudstjeneste tilnærmet hver søndag, mens de andre kirkene har hver annen søndag.

Gudstjenesteoppslutningen er noe varierende.

Det arbeides aktivt med gudstjenestefornyelse som også handler om tilrettelegging for alle generasjoner. Mye av menighetsarbeidet

ellers drives i tilknytning til de mange bedehusene. Her er et variert barne- og ungdomsarbeid og en del møtevirksomhet i organisasjonens regi. Samarbeid mellom kirke og bedehus er godt.

Soknepresten er kirkebokfører for Hidra, Bakke og Gyland sokn og er med i menighetsrådene her.

Menighetskontoret for disse sognene blir i løpet av 2008 samlokalisert med menighetskontoret for Flekkefjord sokn og den øvrige kirkelige administrasjon i Flekkefjord. Her er også kontor for prosten i tillegg til diakon, kantor og ungdomsprest. Den nye soknepresten deltar i stabsfellesskapet her, med ukentlige stabsmøter.

Det er et nært tjenestesamarbeid med soknepresten i Flekkefjord sokn. Det er gudstjenestesamarbeid og tjenesteuke tilnærmet hver 3 uke etter turnus. Tjenesteukene omfatter hele Flekkefjord kommune. Arbeidsfordelingsplan er under utarbeiding. Prosten leder preste-tjenesten i prostiet og innkaller prestene til samlinger for faglig utvikling, åndelig fellesskap, orientering og drøfting. I prostiet er det tilsatt 12 menighetsprester og 2 ungdomsprester som er lønnet lokalt. Soknepresten går også inn i samarbeid om beredskapsvakt med de andre prestene i prostiet ca 4 uker i året.

På denne bakgrunn søker menighetene etter en sokneprest med evne til

- samarbeid med menighetsråd, stab, bedehus og lokale foreninger
- åndelig og strategisk ledelse i arbeidet med å bygge og videreutvikle menighetsarbeidet
- å utruste og oppmuntre andre medarbeidere til tjeneste
- å være inspirator og bidragsyter i arbeidet med gudstjenestefornyelse.

Det er knyttet boplikt til stilingen. En ny og meget bra bolig i det populære byggefeltet Rauli, 3 km øst for Flekkefjord sentrum, er under oppføring. Boligen er over 3 plan og har en flott utsikt over byfjorden. Her er kort vei til barnehage og en nyrenovert barneskole. Den nye presten vil kunne være med på å påvirke fargevalg med mer.

Det må påregnes innflytting i midlertidig bolig i ca 1/2 år til den nye boligen er klar for innflytting. Denne boligen er en romslig

sentrumsnær bolig som har vært brukt til prostebolig.

Den som blir tilsatt må finne seg i :

- Endringer i tjenesteordning for menighetsprester og regler om lønnsforhold for geistlige tjenestemenn.

- Alle avgjørelser som måtte bli tatt med hensyn til tjenesten og tjenesteområde.

Kvinner oppfordres til å søke.

Det benyttes bokmål i alle sokn. Søker må bekrefte at han/hun behersker begge målføre.

Det blir stilt særlig krav til samlivsform i tråd med Arbeidsmiljøloven §13.3.3

Stillingen lønnes som sokneprest, kode 0930, lønnstrinn 51 - 65. Pensjonsinnskudd. Godtgjørelser etter gjeldende satser.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fåes ved henvendelse til Agder og Telemark bispedømmekontor tlf. 38105120 eller til prosten i Lister tlf. 91637160 eller 38328120.

Søknad med CV, referanser, kopi av vitnemål, attester og skjema for standardopplysninger ved søknad på prestestillinger i Agder og Telemark, må være sendt til Agder og Telemark bispedømmeråd, Postboks 208, 4662 Kristiansand, innen 06.05.2008. Skjemaet ligger på www.kirken.no/agder under fagområde/personal, eller fås ved henvendelse til bispedømmekontoret.

Bjergvin bispedømme

Bjergvin bispedømme sin visjon er å gjøre Kristus kjent, trodd, elsket og etterfulgt.

Sokneprest i Erdal sokn med tjenestested Askøy og tjenestedistrikt Vesthordland prosti.

Askøy kommune grenser til Bergen og er en av de kommunene i landet som vokser raskest. Til Bergen sentrum er det ca. 15 km å kjøre fra kommunesenteret Kleppstø, evt. ca. 10 minutter med hurtigbåt.

Folketallet i Askøy kommune var ved siste årsskifte 23 547. Av disse var 21 041 medlemmer i Den norske kirke.

Soknepresten sitter i Erdal menighetsråd og får et særlig pastoralt ansvar for dette soknet, men har hele Askøy som sitt tjenestested. Vesthordland prosti er tjenestedistrikt. Prosten leder prestetjenesten i prostiet, men på Askøy er soknepresten i Strusshamn tildelt et visst ansvar for lokal samordning av prestetjenesten på vegne av prosten. Prosten kaller inn til månedlige samlinger for faglig utvikling, åndelig fellesskap, orientering og drøfting. Prestene i prostiet utgjør sammen et beredskapsteam som foruten Askøy omfatter Øygarden, Fjell og Sund kommuner. Beredskapsområdet har ca. 54.500 innbyggere.

Askøy har fem menigheter med hver sin kirke. Medlemstallet i soknene er slik ved inngangen til 2008: Strusshamn - 9282 kirke-medlemmer, Erdal - 4072, Tveit - 3962, Ask - 1778, Herdla - 1947.

Disse menighetene betjenes av fire sokneprester som inngår i et teamarbeid med ansvar for tjenesteuker og gudstjenesteturnus på tjenestestedet Askøy med sine fem kirker, men likevel slik at hver prest har flest gudstjenester i sine sokn.

Foruten de fire sokneprestene, betjenes menighetene på Askøy av ungdomsprest, soknediakon, kateket, dåpsopplæringskonsulent, kantor, tre organister og en administrativ stab. Totalt er det 29 personer ansatt.

Kirkekontorene er i dag plassert i kommunens sentrum, Kleppstø. Strusshamn kirke planlegges utbygd i løpet av neste år. Denne utbyggingen vil også omfatte rom for kirkekontorene.

Kommunen har 17 barne- og ungdomsskoler og 30 barnehager. Kirken har et utstrakt samarbeid med disse, administrert av kateket og

dåpsopplæringskonsulent. Prestene, med unntak av soknepresten i Tveit, og soknediakonen deler ansvaret for betjening av ti institusjoner og omsorgsboliger på øya.

P.g.a. den store tilflytningen til Askøy vil unge familier være en stor utfordring for kirken de kommende år. Erdal menighet har årlig ca. 40 konfirmanter som soknepresten har ansvar for. Alle Askøys konfirmanter (ca. 250) samles til flere sommerleirer, og det vil være aktuelt for soknepresten i Erdal å ha medansvar for å planlegge og å gjennomføre disse leirene.

Kirken i Erdal er helt ny. Den ble vigslet høsten 2006 og er et meget vakkert og tjenlig kirkebygg som rommer mange aktiviteter. I dag er et Tensingkor i gang. Et barnekor og speidere holder til i kirken. Dessuten babysang. I tillegg er her ulike aktiviteter for eldre og ulike arrangementer for hele menigheten. Det holdes gudstjeneste i kirken annenhver søndag.

For å lese mer om kirkens aktiviteter i Erdal, og om de andre menighetene på Askøy, anbefales hjemmesidene: www.kirken-askoy.no Her er også mange bilder av Erdal kirke.

Stillingen er tillagt boplikt. Presteboligen eies av Askøy kommune og har et boareal på 165 m². Den ligger sentralt på Erdal med kort vei til kirke, skole og barnehage. Byggeår 1974, oppussing i perioden 2000-2006. Gjennomgående god standard. Første etasje: Entre, gang/hall, bad/wc, tre boder og vaskerom og egen hageleilighet med stue, kjøkken, bad/wc og soverom. Andre etasje: Stue, gang/hall, tre soverom, bad/wc og kjøkken. Utvendig bod. Garasje på 39 m².

Menighetsrådets målsetting fra våren 2006: Sammen gjøre Kristus kjent, trodd, elsket og etterfulgt, og skape en kirke like raus og utfordrende som Jesus var.

Til å gå inn i en travel, men spennende, prestetjeneste på Askøy søkes nå etter en prest som:

- vil arbeide med menighetsbygging i Erdal menighet i tett samarbeid med et engasjert menighetsråd
- er kreativ og iderik, og vil arbeide inn mot barn, unge og unge familier
- har evne til å inspirere og engasjere ressurspersoner i menigheten; har evne til å se, rekruttere og oppmuntre frivillige

- medarbeidere på ulikt plan i menigheten
- vil samarbeide med fleksibilitet i et større team av prester og andre kirkelige medarbeidere
- kan samarbeide med kristne organisasjoner med ulik teologisk profil.

Stillingen er tillagt boplikt innen menighetsgrensene for Erdal. Boligen eies av Askøy kommune. Den ligger nær skole og barnehage, og oppfyller PFs standardkrav til presteboliger. For nærmere detaljer om boligen viser vi til hjemmesidene: www.kirken-askoy.no Her er bilder av huset og beskrivelse av romfordeling med mer.

Bokmål er målform i alle menighetene med unntak av Herdla, der målformen er nynorsk.

Søkere må opplyse om de behersker begge målformer. Kvinner oppfordres til å søke. Opplysninger om samlivsform vil kunne bli innhentet og vektlagt ved tilsetning. Stillingen blir lønnet i stillingskode 0930 sokneprest, i lønsspenn 51-68. Pensjonsinnskudd i Statens pensjonskasse. Reiseutgifter blir godtgjort etter gjeldende regulativ. Til lønnen kommer særlige regulativmessige godtgjørelser. Det blir gitt tilbud om arbeidsveiledning.

Nærmere opplysninger får en ved henvendelse til prost Erling Kopperud på telefon 55 09 74 42 eller til seksjonsleder Gunvor Taule Mjanger på telefon 55 30 64 70.

Søknad via Bjørgvin bispedømme sine hjemmesider: www.kyrkja.no/bjorgvin

Søknadsfrist: 30. april 2008

Bjørgvin bispedømme

Kapellan i Søreide sokn i Fana prosti - vikariat.

Bjørgvin bispedømme sin visjon er å gjøre Kristus kjent, trodd, elsket og etterfulgt.

Det er ledig stilling som vikar for kapellanen i Søreide sokn i Fana prosti for to år. Prostiet ligger i søndre del av Bergen. Området er preget av sterk vekst. Prostiet omfatter menighetene Fana, Birkeland, Slettebakken, Storetveit, Bønes, Skjold og Søreide. Prostiet er preget av aktivt samarbeid menighetene imellom, og gode kollegiale forhold både prestene imellom, og med øvrige kirkelig ansatte.

Søreide sokn er relativt lite i utstrekning. Frem til 1960-tallet var det gårdsbruk, hytter og utmark som dominerte. Spesielt de siste årene har befolkningsstilleksten vært stor. Her er ennå noen ubebygde områder, så det er potensial for ytterligere vekst.

Søreide sokn ligger hovedsakelig i Ytrebygda bydel og omfatter Søreide, Sandsli og hoveddelen av Kokstad. Menigheten grenser mot Fana, Skjold, Bønes og Sælen. De nyeste offisielle tall sier at menigheten har 8906 medlemmer, noe som sannsynligvis representerer et folketall på 10-11.000 innenfor soknegrensene.

Søreide menighet har en kirke. Søreide kirke er den eneste i bydelen, og bydelen er den eneste uten egen gravplass. Kirken er en klassisk arbeidskirke. Den ble bygget i 1973, og omfattende rehabilitert i 2005-2006.

Søreide menighet er derfor en ung menighet i dobbel forstand. I folketall er den byens sjuende største. Teller vi bare barn og unge under 15 år er den nr fire. Hoveddelen av befolkningen er relativt unge familier med barn.

Dette har konsekvenser for arbeidet som drives. Menigheten har satset sterkt på arbeid for barn og barnefamilier gjennom flere år, og har etter hvert mange aktiviteter for disse. Vi har en stor søndagsskole og søndagsring med utgangspunkt i gudstjenestene, samt flere kor og aktivitetsgrupper for både barn og unge. Søreide menighetsbarnehage er også en viktig del av arbeidet. Arbeidskirkens rom er i bruk alle dager i uken, og ofte går flere aktiviteter parallelt på et begrenset område. Dette setter store krav til ulønnet innsats, og vi har et stort

korps av ulønnede medarbeidere som driver aktivitetene.

Menigheten har tre prester, da den fra sommeren 2007 selv lønner en tredje prest i kombinasjon med frivillighetskoordinator-midler fra Fellesrådet. I tillegg har vi 50 % kirketjener, 84 % kantor og 50 % menighets-konsulent.

Menigheten har vanlig gudstjenesteturnus med hovedsakelig høymesser kl 11.00 på alle søn- og helligdager. En gang pr måned er det familiegudstjeneste. Årlig døpes 80-100 barn i kirken. Vi har ansvar for ca 50 gravferder og noen få vielser pr år. I 2007 hadde vi 144 konfirmanter.

Menighetens tre prester samarbeider tett om flere arbeidsoppgaver, for eksempel konfirmandundervisningen. Kapellanen har det administrative ansvaret, men undervisningen fordeles likt.

Menigheten ønsker å involvere barn og unge i gudstjenestearbeidet, og kapellanen er den viktigste stabsressurs i arbeid rettet mot barn. Alle tre prester deltar i oppfølging av ulønnede medarbeidere. Prestene har ikke faste tjeneste-uker, oppgavene fordeles i fellesskap.

Menigheten søker derfor en prest som har erfaring med, og trives med å arbeide i et tett stabsfellesskap. Søreide menighet har mange ulønnede medarbeidere som gjør en stor innsats. Evne til samhandling med disse er en nødvendighet. Videre må søkeren ha kompetanse i og erfaring fra barne- og ungdomsarbeid. Kreativitet verdsettes høyt. Gudstjenesten er viktig for menigheten. Vi søker en prest med gode liturgiske ferdigheter og god formidlings-evne. Vi ser det som viktig at presten deltar aktivt i menighetslivet.

I Søreide kirke brukes bokmål og nynorsk liturgi vekselvis. Søkere må opplyse om de behersker begge målformer. Opplysninger om samlivsform vil kunne bli innhentet og vektlagt ved tilsetting. Stillingen blir lønnet i stillings-kode 0922 kapellan, i lønsspenn 48-66. Pensjonsinnskudd i Statens pensjonskasse. Reiseutgifter blir godtgjort etter gjeldende regulativ. Til lønnen kommer særlige regulativ-messige godtgjørelser.

Stillingen lyses ut uten boplikt. På grunn av alderssammensetningen i staben oppfordrer vi i særlig grad yngre prester om å søke.

Nærmere opplysninger får en ved henvendelse til prost Per Barsnes på telefon 55 59 71 80 eller til seksjonsleder Gunvor Taule Mjanger på telefon 55 30 64 70.

Søknad via Bjørgvin bispedømme sine hjemmesider: www.kyrkja.no/bjorgvin

Søknadsfrist: 30. april 2008

Møre bispedømme

Misjonsrådgjevar.

Det er ledig ei fast 75 % stilling som misjons-rådgjevar i Møre bispedømme. Stillinga høyrer inn under Samarbeidsråd for Menighet og Misjon i Møre bispedømme (SMM Møre). Dei som samarbeider i SMM Møre er: Den Norske Israelsmisjon, Det Norske Misjonsselskap, Misjonsalliansen, Normisjon, Tibetmisjonen og Møre bispedømmeråd. Bispedømmerådet er tilsetjingsinstans og arbeidsgjevar, og misjons-rådgjevaren er ein del av staben ved bispe-dømmekontoret.

I rådet for SMM Møre, også nemnt Møre i Misjon, er misjonsrådgjevaren sakshandsamar og sekretær, like eins for biskop og bispedømme-råd i saker som gjeld misjon. Det er utarbeidd instruks for stillinga.

Stillinga har som oppgåve å styrkje misjons-engasjementet i kyrkjelydane i Møre ved å arbeide for oppretting av misjonsavtalar der slike enno ikkje er komne i stand, vidareføre dei som er, og elles inspirere til samarbeid med misjonsorganisasjonane i ulike samanhengar i kyrkjelydsarbeidet.

Særleg ønskjer ein å fremje tiltak som kan styrkje misjonsengasjementet mellom ungdom, og den tilsette må samarbeide med undervisnings- og ungdomsrådgjevaren i bispedømmet så vel som med ungdomsarbeidet i organisasjonane.

På bispedømeplan har misjonsrådgjevaren ansvar for at misjonsoppdraget kjem til uttrykk i planar og er tema ved samlingar for tilsette og frivillige medarbeidarar i bispedømet.

Det er også ønskjeleg at den som blir tilsett i stillinga, kan vere sakshandsamar for bispedømerådet i saker som gjeld økumenikk og venskapssamarbeid i Europa. For tida har Møre bispedøme to slike avtaler, den eine med Newcastle bispedøme i Den anglikanske kyrkja og den andre med Nordre bispedøme i Den lutherske kyrkja i Ungarn.

Fagleg kompetanse kan vere teologi/kristendomskunnskap eller anna relevant høgre utdanning. Søkjar må vere medlem av Den norske kyrkja og kunne arbeide i samsvar med

grunnsyn og målsetjingar som gjeld i misjonsorganisasjonane. Målforma i Møre bispedøme er nynorsk. Den som blir tilsett, må kunne meistre begge dei norske målformene og dessutan ha gode engelskkunnskapar.

Stillinga er løna i stillingskode 1434 Rådgjevar i lønsspenn med ltr. 39 - 66 i statens lønsregulativ. Innskot i Statens Pensjonskasse.

Nærare opplysningar kan ein få ved å kontakte misjonsrådgjevaren i Møre, Astrid Silnes, tlf. 71 25 06 83. Informasjon om SMM-arbeidet finn ein også på www.kirken.no

Søknad med referansar, CV og rettkjende kopiar av relevante vitnemål og attestar skal sendast til Møre bispedømeråd, Julsundvegen 13, 6412 Molde. *Søknadsfristen er 02.05.2008.*

Prest – Cand. Theol. – Student:

KAN DU TENKE DEG SOMMER- ELLER HØSTFERIE PÅ SJUSJØEN, 850 M OVER HAVET?

Hytte for 5 m/utstyr er til leie for kr.125,- pr. døgn sommer og høst mot at gudstjeneste holdes søndag formiddag i Sjusjøen Fjellkirke f.o.m. St. Hans – oktober. Weekend eller ukesleie.

Interesserte kan henvende seg til Brøttum kirkekontor tlf. 62 35 10 60 (tirs. og fred. 09.00 – 12.00). Send gjerne e-post til: gtc@kirken-ringsaker.no

VELKOMMEN TIL SJUSJØEN FJELLKIRKE!

REISESTIPEND STØRENS LEGAT

Yngre prester i Nord-Hålogaland, Sør-Hålogaland, Hamar, Nidaros og den del av Møre som tidligere tilhørte Nidaros bispedømme, kan søke om stipend fra Størens legat til opphold i utlandet til teologisk studium, herunder innbefattet studium av kirkelige forhold og religiøse bevegelser. Søknad med opplysninger om planlagt studium, kostnader og finansieringsplan sendes Størens legat v/ Nidaros biskop, Erkebispegården, 7013 Trondheim innen 10. juni 2008.

Sykehuset Innlandet HF Divisjon Gjøvik

Sykehusprest

100 % sykevikariat m.m.til fast tilsetting

Kontakt: Morten Lang-Ree, tlf. 90 59 52 01.

Sak G 14/08

Søknad sendes: Sykehuset Innlandet HF Gjøvik,
Personalavd., 2819 Gjøvik.

HELSE SØR-ØST

CICERO IT

Returadresse:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktikumsrektor Halvor Nordhaug, professor Harald Hegstad, prost Jan otto Myrseth og kapellan Sunniva Gylver.

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Red. sekr.: Eyolf Berg.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes til ovenstående e-postadresse.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

Pris kr. 525,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 650,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 7 annonsemøduler i LK:

1. *1/2 kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr. 500,- +mva
2. *Kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 900,- +mva
3. *Halvside* (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1500,- +mva
4. *Halvside* (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1500,- +mva
5. *3/4 side* (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr. 2000,- +mva
6. *Helside* (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 2500,- +mva
7. *Dobbelside* (Høyde 177 mm, bredde 2x127 mm) kr. 4000,- +mva

ISSN 0332-5431

